

HZ University of Applied Sciences

**Update-beoordeling
Associate degree opleiding**

Pedagogisch Educatief Professional

Beperkte opleidingsbeoordeling

026A2024.01

Samenvatting

In februari 2024 is de bestaande hbo-Associate degree opleiding Pedagogisch Educatief Professional van HZ University of Applied Sciences bezocht door een visitatiepanel van NQA. Omdat de opleiding in 2021 is geaccrediteerd¹ in het kader van het Experiment Leeruitkomsten, is er bij deze visitatie sprake van een zogenaamde updatebeoordeling, waarbij gekeken wordt naar de ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie en waarbij het accent ligt op standaard 3 en 4. De Ad-PEP is een tweejarige opleiding die wordt verzorgd in deeltijdvariant op de HZ-locatie te Vlissingen.

Het panel beoordeelt de opleiding **positief**. De opleiding **voldoet** op alle vier standaarden aan de basiskwaliteit.

Het panel heeft bij de Ad-PEP van HZ tevreden studenten en docenten ontmoet die oog hebben voor elkaar. De opleiding is in control en werkt vanuit een gezond zelfkritisch vermogen aan de verdere doorontwikkeling van de opleiding. Daarbij is er oog voor de processen, de producten en de benodigde tijd en de beleving bij personen. Dit kwam tijdens de visitatie over als een open en constructieve werksfeer. Het docententeam laat de kenmerken zien van een lerende organisatie en levert topsport bij het samen onderwijs vormgeven. Het panel is onder de indruk van de begeleiding van de studenten en de groei die de studenten zichtbaar doormaken. Het gewenste eindniveau wordt zeker aangetoond en behaald. Het panel wenst de opleiding toe dat er ook af en toe ruimte wordt gepakt om even stil te blijven staan, te reflecteren, successen te vieren en koersen bij te stellen. Dat brengt de benodigde rust om het geheel te beschouwen.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding sluit met het beroepsbeeld en de beoogde leerresultaten aan op de landelijke beroeps-/opleidingsprofielen en Ad-niveaubeschrijvingen. De opleiding weet waar ze staat en werkt bewust aan verdere aanpassingen. Dit doet de opleiding in nauw contact met het werkveld. Dit biedt rijke informatie om de aansluiting tussen onderwijs en werkveld vorm te geven. De opleiding heeft een goede kijk op het gewenste Ad-5-niveau, waarbij onderzoekend vermogen (nog) te veel nadruk krijgt. De opleiding heeft hier aandacht voor wat blijkt uit onder andere het feit dat een onderzoekende houding en het bijdragen aan praktische oplossingen in toenemende mate worden benadrukt.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving biedt studenten een rijke leeromgeving, met duidelijke leerlijnen. Het programma is inhoudsrijk en heeft een heldere opzet. Goede informatievoorziening en begeleiding zijn sterke punten, die studenten goed helpen om hun weg te vinden. Studenten zijn positief over het werken in leerteams en de korte lijnen naar de docenten. Flexibilisering en leerroutes op maat worden gestimuleerd naar de studenten. Dit wordt echter met name ingezet door studenten die het studietempo wat willen vertragen. Positief is de ingezette koers naar minder onderzoek en de focus op de ontwikkeling van een onderzoekende houding. Dat past bij het Ad-niveau. De opleiding heeft oog voor de balans tussen breedte en diepte in het curriculum

¹ Toen nog onder de naam Ad Pedagogische Professional Kind en Educatie

en in de vragen vanuit het werkveld. Het panel pleit voor een brede basis waarbij studenten een beeld krijgen van alle beroepssectoren. Daarnaast geeft het panel de overweging mee om in de eindfase te werken met uitstroomprofielen, waarmee studenten zich kunnen verdiepen in één van de beroepssectoren.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding heeft een adequaat toetsstelsel en werkt volgens de kaders van het HZ-toetsbeleid. Er wordt gewerkt met tussentijdse formatieve toetsen en summatieve eindtoetsen op basis van portfolio's en criterium gerichte interviews. Dit past bij het streven om leerwegaafhankelijk te toetsen. De opleiding heeft een sterke feedbackcultuur die het leertraject van de student ondersteunt. Procedures en beoordelingsformulieren zijn helder van opzet en worden consequent gehanteerd en ingevuld. De opleiding werkt gericht aan het verlagen van de toetsdruk bij studenten en docenten. Het panel steunt dit met het motto: 'niet het vele is goed, maar het goede is veel waard'. De borging van de toetskwaliteit is duidelijk georganiseerd.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De afstudeerdossiers laten een hoog niveau zien qua vakinhoud, onderzoeks- en schrijfvaardigheden. De beoogde leerresultaten worden ruim behaald. De opleiding zet al een koers in om qua onderzoek aan te sturen op aandacht voor de onderzoekende houding, probleemoplossend vermogen en meer variatie in de bewijsstukken in de portfolio's. Het panel vindt dit positief en passend bij wat er in het beroepenveld wordt gevraagd van de PEP. Het panel beveelt aan om met name de omvang van de eindwerken te beperken en ook kritisch te zijn op het mogelijk overvragen van studenten als het om onderzoek gaat. Studeerbaarheid en duidelijk onderscheid ten opzichte van het bachelorniveau zijn aandachtspunten. Afgestudeerden zijn succesvol in het werkveld en in vervolgstudies.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	9
Terugblik vorige visitatie	9
Beoordeling NVAO-standaarden	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3 Toetsing	18
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	22
Eindoordeel over de opleiding	24
Aanbevelingen	25
Bijlagen	26
1. Bezoekprogramma visitatie Ad PEP, maandag 19 februari 11.30-16.30 uur	27
2. Bestudeerde documenten	28
3. Schematisch overzicht programma van leeruitkomsten	29

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de update-beoordeling van de bestaande Associate degree opleiding Pedagogisch Educatief Professional (hierna: Ad-PEP) van HZ University of Applied Sciences. Deze update-beoordeling bouwt voort op de positieve beoordeling in het kader van het 'Experiment Leeruitkomsten' (2021). De opleiding heeft de ontwikkelingen sinds 2021 beschreven op de vier beoordelingsstandaarden. Het panel gaat na of de opleiding nog steeds aan de geldende eisen voldoet, met nadruk bij de beoordeling van de toetskwaliteit en de gerealiseerde kwalificaties (standaard 3 en 4). Het panel beoordeelt welke betekenis de beschreven ontwikkeling sinds 2021 heeft voor de eerder gegeven adviezen en oordelen en of de eerder gegeven beoordelingen gehandhaafd blijven. De werkwijze bij de update-beoordeling is afgestemd tussen de onderwijsinstelling en de NVAO.

Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van HZ University of Applied Sciences en in overleg met de opleidingen. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2022 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 19 februari 2024. Het visitatiepanel bestond uit:

Naam	Rol	Korte functieomschrijving
drs. ing. A.H. Oosterloo	Voorzitter	Onderwijs-/programmamanager CHE-dt-studies en Eigenaar adviespraktijk voor Onderwijsinnovatie, Mediation & Coaching,
drs. A.C.M. van Roy	Lid	Directeur Noordelijk Onderwijsgilde; docent/ onderzoeker Klinische Onderwijskunde, Orthopedagogiek RUG; docent diverse postmaster- en bacheloropleidingen Psychologie, Orthopedagogiek en (Lerarenopleiding) Pedagogiek,
drs. C.T.C.A. Priems	Lid	Interim Pedagogisch Manager Kinderopvang Stichting Samenwijs Hilvarenbeek en eerder opleidingscoördinator Ad PEP Fontys Hogescholen.
C. Vervoorn	Studentlid	Student Ad-PEP Driestar Hogeschool en post-hbo 'Jonge kind specialist' bij Marnix Academie; Leerkracht CBS De Wegwijzer Nederhemert.

Mevrouw ir. M. Dekker-Joziassse, seniorauditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De Ad-PEP is ingedeeld in de visitatiegroep 'Ad PEP Groep 2' met inleverdatum 1 mei 2024. Afstemming binnen de visitatiegroep is geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie met bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien Ad-PEP-afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni. In overleg is focus gelegd bij het laatste afstudeerjaar, om goed zicht te krijgen op de nieuwe manier van afstuderen en het daar bereikte eindniveau. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in werkveld (opvang of onderwijs) en, de beoordeling, zoals opgenomen in bijlage 2.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezochtdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 11 april 2024

Panelvoorzitter

Auditor NQA

drs. ing. A.H. Oosterloo

ir. M. Dekker-Joziase

Schets van de opleiding / Karakteristiek

De Ad-PEP² opleiding heeft een omvang van 103 studenten in 2023 en heeft een jaarlijkse instroom van circa 40-50 studenten. De Ad-PEP werkt nauw samen met de deeltijd bacheloropleiding Pedagogiek op organisatorische en op vakinhoudelijke aspecten. Er is overlap in de eerste leerjaren van beide opleidingsprogramma's en in personele inzet.

De opleiding werkt sinds 2019-2020 aan het concept flexibilisering, conform het Experiment Leeruitkomsten. Vanaf februari 2021 is gewerkt aan verdere optimalisering van het programma (zie figuur 1). Het curriculum voor leerjaar 1 is herschreven in 2020-2021. In 2021-2022 is het curriculum voor leerjaar 2 herschreven. Vervolgens kwam in 2023 het nieuwe landelijke opleidingsprofiel uit. Het vernieuwde curriculum kwam daar mee overeen en er is sindsdien gewerkt aan verdere finetuning van het curriculum en van de leeruitkomsten.

Figuur 1: tijdslijn ontwikkeling curriculum

De relatief kleinschalige omvang van de opleiding en het feit dat er alleen met deeltijdstudenten wordt gewerkt die al in de beroepspraktijk werkzaam zijn, maakt het mogelijk en noodzakelijk dat er goed wordt ingespeeld op de behoeftes die studenten hebben om te leren in de praktijk. De uitgangspunten van flexibel onderwijs: vertrekkend vanuit leeruitkomsten, modulaire opzet, blended learning en leerwegaafhankelijkheid zijn daarbij nog steeds heel relevant en bepalen dan ook de richting waarin het onderwijs zich verder ontwikkelt.

² In 2021 voerde HZ nog de naam Pedagogisch Professional Kind en Educatie (PPKE). Vanaf 2022 wordt de landelijk afgesproken naam Pedagogisch Educatief Professional (PEP) gehanteerd.

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO)	Associate degree Pedagogisch Educatief Professional
ISAT-code CROHO	80142
Oriëntatie en niveau opleiding	Hbo
Niveau opleiding	Associate degree
Graad	Associate degree
Aantal studiepunten	120 EC
Variant	Deeltijd
Opleidingslocatie	Vlissingen
Onderwijstaal	Nederlands

Terugblik vorige visitatie

In 2021 is de opleiding geaccrediteerd in het kader van de beperkte opleidingsbeoordeling en de beoordeling volgens het Experiment Leeruitkomsten. Destijds zijn vier generieke aanbevelingen gegeven en twee opleidingsspecifieke aanbevelingen. De opleiding heeft deze aanbevelingen duidelijk opgepakt, aldus het panel.

Generiek:

- de afstemming en samenwerking met het werkveld is versterkt, via een specifiekere inrichting van de beroepenveldcommissie (BVC), door tijdige betrekking van de BVC bij gesprekken over bijstellingen in het beroepsbeeld, de leeruitkomsten of het onderwijs- en toetsprogramma. Er zijn intensievere contacten met het werkveld via gerichte voorlichting, werkveldbezoeken en praktijkbegeleidersbijeenkomsten. Ook de samenwerking in Opleidingschool Zuidwest draagt positief bij. Dit alles levert waardevolle inbreng voor de doorontwikkeling van de opleiding en de aansluiting op het werkveld.
- de opleiding wisselt ervaringen op het gebied van onderwijs en toetsing uit met verwante opleidingen binnen en buiten de HZ.
- de mogelijkheden tot validering van eerdere werkervaring en het volgen van flexibele leerroutes worden gestimuleerd in de voorlichting, studiebegeleidingsgesprekken en door het nog duidelijker neerzetten van de zelfstandige onderwijsroute in het curriculum.
- de ontwikkeling van digitale didactiek is in 2023 behandeld tijdens een studiedag en in 2023-2024 zijn 'good practices' gedeeld die het werkplekonafhankelijk studeren versterken.

Specifiek PEP (PPKE):

- de docenten besteden in het onderwijs meer aandacht aan het betrouwbaar onderbouwen en opzetten van interventies en handelingen om zo het theoretisch kader voor het 'evidence based' werken te versterken. Onder andere in de 'Wijze lessen' voor effectief lesgeven is de aandacht verscherpt voor methodisch werken en een oplossingsgerichte benadering. De student moet argumentaties en aanpak onderbouwen vanuit betrouwbare (wetenschappelijk onderbouwde) bronnen.
- De flexibiliseringsmogelijkheden krijgen nadrukkelijk aandacht binnen de leerteams en in de studiebegeleidingsgesprekken. Zowel qua te volgen studieroutes als qua verzilveren van eerder verworven kennis en vaardigheden. Studenten kunnen bewijsstukken uit hun werk indienen voor het verkrijgen van vrijstelling op onderdelen van een rubric/leeruitkomst. Desondanks maken nog steeds relatief weinig studenten hier gebruik van.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De opleiding sluit qua beroepsbeeld en leeruitkomsten goed aan bij de landelijke kaders, het Ad-niveau en ontwikkelingen in het werkveld. Dit is duidelijk doorvertaald in de opleidingskaders en centrale documenten. De opleiding weet waar ze staat en werkt bewust aan verdere aanpassing van de leerresultaten. Daartoe is er ook intensief en gericht contact met het werkveld via de BVC, praktijkbegeleiders en het brede netwerk van de Opleidingschool Zuidwest. Deze contacten bieden rijke informatie om de aansluiting tussen onderwijs en werkveld vorm te geven. De opleiding heeft een duidelijke kijk op het gewenste Ad-5-niveau. Aandachtspunt is om niet de onderzoekende vaardigheden centraal te stellen. De opleiding pakt dit op door meer focus op de gewenste onderzoekende houding en het bijdragen aan praktische oplossingen.

Onderbouwing

Beroepsbeeld en beoogde leerresultaten

De opleiding is sinds de vorige visitatie actief betrokken geweest bij de vaststelling van het nieuwe landelijk opleidingsprofiel Ad-PEP (feb 2023). Daardoor was er al goede aansluiting van het beroepsbeeld en de leeruitkomsten op het nieuwe profiel. In een aantal teamsessies in 2023 zijn ook de Kennisbasis en het onderwijsprogramma vergeleken met het nieuwe profiel. Dat heeft geleid tot enkele aanpassingen, die zijn uitgewerkt en verantwoord in een bijgestelde dekkingsmatrix met koppeling van de leerresultaten aan de leeruitkomsten per module. Het panel waardeert het positief dat de opleiding daarbij zelfkritisch naar de 'constructive alignment' heeft gekeken. Daarmee zijn dubbelingen in leeruitkomsten weggenomen, is de volgordeverbeterd en is ook in de rubrics en indicatoren beter beschreven wat er waar van studenten wordt verwacht. Het panel vindt het positief dat er rekening is gehouden met het kunnen aantonen van de leeruitkomsten vanuit de eigen werkomgeving van de student. Dat geeft studenten een beter beeld en de mogelijkheden om de eigen leerroute meer op maat in te kleuren.

In het *Opleidingsdocument Ad-PEP 2023-2024* is duidelijk verantwoord hoe de opleiding met het beroepsbeeld, de leeruitkomsten en de kennisbasis aansluit op landelijke afspraken en regionale ontwikkelingen. Het Ad-niveau (niveau 5 Nederlands Kwalificatie Framework) krijgt vorm via vijf generieke leerresultaten: Samenwerken, Communiceren, Probleemoplossend vermogen, Lerend vermogen en Methodisch handelen, in lijn met het landelijk opleidingsprofiel.

De opleiding heeft een helder beeld van de positionering van de Ad-opleiding ten opzichte van verwante mbo- en hbo-bacheloropleidingen. Het panel is positief over de transitie die de Ad-PEP inzet naar focus op praktijkgericht oplossend vermogen en het belang van een onderzoekende houding. Het panel adviseert dit verder te ontwikkelen passend voor het eigenstandige Ad-niveau en aansluitend op het landelijk profiel: 'onderzoekend en innovatief bij het vinden van

oplossingen voor praktische problemen'. De opleiding heeft daarvoor de basis al in huis met de 'Handreiking onderzoekende houding op niveau 5'.

Betrokkenheid werkveld

De opleiding heeft de aanbeveling uit de vorige visitatie opgevolgd. Het werkveld en specifiek de beroepenveldcommissie (BVC) nemen deel aan gesprekken over de afstemming van de leeruitkomsten en het onderwijs op de behoeften van het werkveld. Dit vond in 2021 plaats bij vernieuwing van het curriculum en staat weer op de planning vanaf 2024.

De BVC is sindsdien specifiek gericht op de bachelor Pedagogiek en de Ad-PEP en heeft een brede samenstelling vanuit de jeugdzorg en kinderopvang- en onderwijsorganisaties. De BVC vergadert vier keer per jaar, waarbij curriculumontwikkeling een vast agendapunt is. De meerwaarde voor de opleiding en voor het werkveld is duidelijk. Zoals een BVC-lid het verwoordde 'het is echt halen en brengen'.

Ook met de omzetting van PPKE naar PEP, is de opleiding meer intensieve contacten en samenwerking met het bredere werkveld aangegaan, met bezoeken aan onderwijs- en opvangorganisaties en bezoeken aan de praktijkwerkplek van studenten. Ook is er ingezet op direct contact en afstemming met praktijkbegeleiders van studenten. Het panel constateert dat de opleiding de externe partners meer 'in huis' haalt door ze uit te nodigen voor workshops en te betrekken bij onderwijsactiviteiten. Daarnaast is de Ad-PEP vanaf 2023-2024 onderdeel van de Opleidingsschool Zuidwest. In 2024 nemen de eerste Ad-PEP studenten deel aan intervisiebijeenkomsten binnen dit brede netwerk. Dit versterkt de band met het basisonderwijs. Het panel vindt dit goede initiatieven die gerichte feedback leveren over de aansluiting van het onderwijs en het werkveld, en bijdragen aan verdere doorontwikkeling. Wel adviseert het panel om goed oog te houden voor het bredere werkveld en studenten frequenter te attenderen op het bredere werkveld. Vanuit de oorsprong en historie lijkt er nog veel aandacht te zijn voor de sector kinderopvang. De opleiding is zich hiervan bewust en werkt aan versterking in de breedte. De samenwerking met de opleidingsschool is een mooie stap naar meer balans.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De onderwijsleeromgeving biedt studenten een rijke leeromgeving, met duidelijke leerlijnen waarlangs studenten goede mogelijkheden hebben om zich te ontwikkelen als Ad-PEP. Het programma is inhoudsrijk, heeft een duidelijke opzet en studenten weten mede door de digitale leeromgeving en gerichte begeleiding, hun weg te vinden.

Het werken in leerteams en de korte lijnen naar docenten dragen positief bij aan de studiebeleving van studenten en hun ontwikkeling. De opleiding heeft duidelijke, positieve stappen gezet sinds de visitatie in 2021. De leerroutes en leeruitkomsten zijn doorontwikkeld en de mogelijkheden tot flexibilisering worden gestimuleerd naar de studenten. Flexibilisering wordt met name ingezet door studenten die het studietempo wat willen vertragen. De onderzoeksvaardigheden zijn al wat meer gericht op de ontwikkeling van een onderzoekende houding, wat beter past voor het Ad-niveau.

Dat de Ad-PEP oorspronkelijk was gericht op de kinderopvangsector klinkt nog door in de curriculuminhoud. De opleiding werkt aan verbreding van de contacten naar de educatie- en zorgsectoren. Het panel moedigt dit aan om zo studenten nog frequenter een beeld te geven van alle beroepscontexten. Tegelijkertijd vragen werkveldvertegenwoordigers om meer diepgang per beroepssector. Het panel geeft daartoe ter overweging mee om in de komende jaren na te denken over de ontwikkeling van uitstroomprofielen/-richtingen (mogelijk met gerichte opdrachten, uitwerkingen en/of additionele literatuur per beroepssector). Het landelijk opleidingsprofiel biedt daar ruimte toe, door een grote module (30 EC) als verdiepende keuze aan te bieden.

Onderbouwing

Programma opzet en inhoud

De opleiding heeft sinds de vorige visitatie gewerkt aan verdere optimalisering van het curriculum. Voor een overzicht van de curriculumopbouw, zie bijlage 3. Het panel vindt de opzet en flexibiliseringsmogelijkheden duidelijk. Er zijn twee onderwijsroutes: de gestructureerde route en de zelfstandige route. De leerwegaafhankelijke leeruitkomsten zijn geschikt voor beide onderwijsroutes en iedere beroepscontext. Het panel is van mening dat de leeruitkomsten goed op elkaar voortbouwen. Afspraken over de gekozen onderwijsroute, volgorde en tempo worden vastgelegd in periodieke bijgestelde onderwijsovereenkomsten tussen student en opleiding. Bij de gestructureerde route volgen studenten het onderwijsaanbod van de opleiding in de volgorde van de curriculumopbouw. Bij de zelfstandige route volgen studenten een eigen studiep pad, zonder het volgen van lessen, met de mogelijkheid om de volgorde van de leeruitkomsten aan te passen op de dynamiek van de werkomgeving. Ook is er variatie mogelijk in het studietempo en is het mogelijk meer plaats- en tijdonafhankelijk te studeren. In praktijk volgen de meeste studenten de gestructureerde route. Vier eerstejaars studenten en een aantal studenten die langer dan twee jaar studeren volgen de zelfstandige route.

Het panel vindt het positief dat de studenten sinds studiejaar 2022-2023 door wederzijdse werkveldbezoeken kennismaken met elkaars werkomgeving. Zo ontwikkelen zij een bredere blik aanvullend op hun eigen beroepscontext. Dit verbreedt en versterkt het beroepsbeeld bij studenten en hun PEP-netwerk. Studenten zijn hier ook positief over, aangezien zij met de nieuwe kennis en ervaring nog bewuster kunnen kiezen voor de beroepscontext waarin zij de leeruitkomsten willen volgen. Uit gesprekken constateert het panel dat studenten hiermee bewust een overstap maken naar een andere beroepscontext.

Het panel constateert uit gesprekken met studenten en docenten dat de Ad-PEP vanuit haar oorsprong vaak nog gericht is op kennis en voorbeelden uit de kinderopvangsector. Met de samenwerking met de Opleidingsschool Zuidwest is geïnvesteerd in verbreding naar de educatieve sector. Het panel moedigt de opleiding aan om ook te blijven investeren in de connecties naar het sociaal domein en de zorgsector, zodat studenten daar ook een goed beeld van krijgen.

In gesprek met het werkveld vernam het panel de behoefte dat studenten zich meer per beroepssector kunnen verdiepen en eventueel specialiseren. Het panel geeft ter overweging mee om in de komende jaren na te denken over de ontwikkeling van uitstroomprofielen (bijvoorbeeld per beroepssector). Het landelijk opleidingsprofiel biedt daar ruimte toe, via invulling van een 30 EC verdiepingmodule als uitstroomprofiel, bijvoorbeeld een educatief uitstroomprofiel waarbinnen meer verdieping mogelijk is op de didactische aspecten.

Sinds de visitatie 2021 heeft de opleiding de onderzoeksleerlijn aangepast. Deze krijgt vorm in de doorlopende Professionele Ontwikkelingslijn en twee leeruitkomsten uit leerjaar 2. De focus wordt nu duidelijker gelegd bij de onderzoekende houding en reflecterend en oplossend vermogen bij de student. Dit past volgens het panel bij het Ad-niveau waar van studenten wordt verwacht dat zij vraagstukken uit het dagelijkse werk kunnen identificeren, analyseren en praktijkgericht kunnen verbeteren/oplossen. Het panel vindt dit een juiste benadering en moedigt de opleiding aan om hier zelf gerichte en passende keuzes te blijven maken. Het is positief dat de opleiding hierin samen optrekt met de Ad Health & Social Work van HZ en goed gebruik maakt van publicaties over dit onderwerp vanuit het bredere hbo-veld en andere hogescholen. Na vergelijking met de Hogeschool Rotterdam is een beweging ingezet naar actieonderzoek. Het panel beveelt aan om dit nog sterker te richten op het probleemoplossend vermogen en de onderzoekende houding (zie ook standaard 4).

Het advies uit 2021 om het theoretisch kader te versterken voor evidence based werken is ook gericht opgepakt door de opleiding. Doel is dat studenten professionele keuzes vanuit bestaand onderzoek kunnen onderbouwen. Docenten attenderen de studenten op het vinden en gebruiken van betrouwbare bronnen. In het onderwijs is de aandacht versterkt voor evidence informed en evidence based interventies en programma's. Voorbeelden zijn het gebruik van 'Wijze lessen' over effectief lesgeven en de oplossingsgerichte benadering '1 Gezin 1 Plan'. In de op te leveren beroepsproducten moeten de studenten hun argumentatie, keuzes en bewijsstukken onderbouwen vanuit (wetenschappelijke) literatuur en onderzoek.

De opleiding werkt ook aan de versterking van de praktijkbegeleiding. Daartoe is het praktijkfeedbackformulier aangepast waarin afspraken tussen de werkplek, student en opleiding worden vastgelegd en geëvalueerd. De student kan nu duidelijker aangeven aan welke leeruitkomsten, bewijsstukken hij/zij wil ontwikkelen. De praktijkbegeleider kan zo gericht feedback leveren. Dat maakt evaluatie en validatie van de opgedane leerervaringen meer efficiënt. Het panel vindt dit een positieve ontwikkeling. Het biedt de student mogelijkheden om de eigen leerroute nog specifiek in te vullen.

Aandacht voor internationalisering is geen doel op zich maar is volgens de opleiding een middel om te komen tot perspectiefverbreding, conform HZ-beleid is dit gericht op het stimuleren van interculturele vaardigheden. Studenten moeten zich kunnen verhouden tot een diverse doelgroep. Zij worden daartoe gestimuleerd om het gesprek aan te gaan met ouders en kinderen uit verschillende culturele, maatschappelijke en economische contexten. Studenten vinden dit verrijkend. Interculturele communicatie en diversiteit komen aan de orde in Leeruitkomsten Methodisch handelen in het netwerk van de jeugdige (jaar 1, periode 3) en in Leeruitkomst Talent in een leerrijke omgeving (jaar 1, periode 4). Verder kan iedere student elementen rond interculturele vaardigheden meenemen uit de eigen werkomgeving als bewijsstuk bij overige LU's. Het panel vraagt aandacht voor het gebruik van meer internationale literatuur; dit dient ook als voorbereiding op eventuele doorstroom naar een bacheloropleiding.

Het panel is van mening dat de studenten Ad-PEP een rijke en uitdagende leeromgeving wordt geboden met ruime mogelijkheden om zich toe te ontwikkelen naar het hbo-Ad-niveau. Dit wordt goed ondersteund door de digitale leeromgeving waar studenten snel informatie vinden. Zij weten wat er van hen wordt verwacht. In de gesprekken zijn ze unaniem positief over de informatievoorziening en de heldere opbouw van het curriculum. Overigens is het panel positief over de aandacht die er in de leerlijn Professionele ontwikkeling is voor juist taalgebruik en schrijfvaardigheden. Dit is herkenbaar in de kwaliteit van de studentproducten.

Instream, didactiek en begeleiding

De opleiding heeft een jaarlijkse instroom van circa 40-50 studenten. De directe instroom vanuit het mbo groeit. Ook is er een stijging van studenten die stoppen bij de bacheloropleidingen Pedagogiek en Leraar basisonderwijs en toch een Ad-diploma willen halen. De diversiteit in instroom stelt hoge eisen aan de didactische aanpak. Mbo-instromers ervaren een grote overstap en moeten snel hbo-leervaardigheden verwerven. Zij-instromers en studenten die een eigen studietempo aanhouden vergen meer afspraken voor de aanvraag van vrijstellingen en voor de vormgeving van persoonlijke leerroutes.

De opleiding speelt goed op de diverse achtergronden en onderwijsvragen in. Sinds 2021 is de opleiding gestart met het concept van werken in leerteams. Elke lesdag zijn er theorielessen en werkcolleges met activerende werkvormen. Daarnaast zijn er leerteambijeenkomsten waar de studenten in de eigen leergroep samen aan de slag gaan met de theorie en deze koppelen aan de eigen kennis, ervaring en praktijksituatie. Door de gemengde samenstelling per leergroep, wordt gestimuleerd dat de studenten met en van elkaar leren. Dit levert hun een bredere blik en ervaring met aandacht voor inter- en multidisciplinair werken binnen en tussen de drie beroepscontexten Onderwijs, Opvang en Zorg. Het panel vindt het werken in de leerteams en de mogelijkheden die dit biedt tot onderlinge intervisie een sterke keuze van de opleiding. Studenten vinden de leerteambijeenkomsten stimulerend. De startbesprekingen in de leerteams zijn belangrijk om de doelen en verwachtingen bij een leerteambijeenkomst gezamenlijk helder te krijgen en zo een goede start te kunnen maken. Ook studenten die de zelfstandige route volgen worden gestimuleerd om onderling een leerteam te vormen om onderling te kunnen sparren.

Studenten bereiden zich op de lesdagen en leerteams voor door in de online leeromgeving theorie alvast door te nemen of kennisclips te bekijken. Ook kunnen daar opnames van alle werkcolleges worden teruggekeken, wat positief is voor het tijd- en plaatsonafhankelijk studeren. Studenten geven aan dat zij daardoor de studie beter kunnen afstemmen op de werkactiviteiten. Het docententeam wil nog meer en beter gebruik maken van de online leeromgeving en heeft in 2023 daarover een studiedag gehouden. Dat resulteert er onder andere in dat goede

voorbeelden van plaatsonafhankelijk leren worden gedeeld. Dit geeft de lerende houding van de docenten goed weer.

De opleiding investeert in het goede contact met de studenten. De mening van studenten doet ertoe. Daarom is de opleidingscommissie losgekoppeld van de voltijd bachelor Pedagogiek en samengegaan met de andere deeltijdopleidingen: de Ad Health & Social Work, de deeltijd bachelor Pedagogiek en de bachelor Social Work. Dit versterkt de aansluiting van het onderwijs op het deeltijdkarakter en de kenmerken van de Ad-student. Ook besteedt de opleiding aandacht aan het binnenboord houden van studenten. Uit de analyse van de NSE en de informatie uit coachingsgesprekken blijkt dat de studielast en toetsdruk mogelijk een reden is voor uitval. Daarop is actie ondernomen door in de studiebegeleiding nadrukkelijk te spreken over studiebeleving en de ontwikkeling van hbo-vaardigheden. Docenten kijken daarbij ook naar mogelijke interventies om studielast en toetsdruk te verminderen. Ook is er samenwerking gezocht met het Scalda (mbo-instelling) om aankomende studenten beter voor te bereiden op het hbo.

Studenten zijn in de gesprekken met het panel zeer tevreden over de contacten met docenten en studieloopbaancoaches. De lijnen zijn kort en studenten weten goed waar zij terecht kunnen met vragen. Daarbij is het fijn dat docenten ook goed gebruikmaken van de mogelijkheden tot online coachingsgesprekken, wat ook weer past bij plaatsonafhankelijk studeren. Studenten voelen zich goed geïnformeerd en gesteund. De tevredenheid van studenten over de begeleiding en informatievoorziening blijkt ook uit bovengemiddelde scores in de Nationale Studenten Enquête (NSE, scores rond 4,0 bij vijfpuntsschaal).

Docenten

Vergeleken met 2021 is de omvang van het team gelijk gebleven (8 kernteamleden; 4, 2 fte). De docenten geven les in de Ad-PEP en in de deeltijdopleiding Pedagogiek. Van oorsprong komen de docenten uit de bacheloropleidingen, maar gaandeweg is de specifieke expertise in Ad- en deeltijdonderwijs duidelijk gegroeid. Daarmee heeft het team een meer eigenstandig karakter ontwikkeld. Docenten hebben kennis van de verschillende werkvelden: opvang, onderwijs en zorg.

Studenten zien de docenten als goede gespreks- en sparringpartner. Een langdurige afwezigheid van de opleidingsmanager wordt opgevangen door één van de kernteamleden. Dit verloopt naar tevredenheid en wordt gesteund vanuit het hogere management.

Het panel ziet een docententeam met de kenmerken van een lerende organisatie. Docenten werken aan het 'samen onderwijs maken' en zijn open naar elkaar en naar studenten. Dit krijgt vorm in reflectieve teamsessies waar het verbeteren van de opleiding centraal staat.

Een positief punt vindt het panel de acties om docenten dagen/perioden mee te laten lopen in het werkveld. Dit verbreedt de kennis, ervaring en contacten met het brede werkveld. Positief is de wijze waarop dit doorwerking krijgt in de aanpassingen in het onderwijs.

Studenten zijn in gesprekken positief over de docenten zowel vakinhoudelijk als ook qua betrokkenheid (scores rond 4,0 in NSE).

Huisvesting

De opleiding is het schooljaar 2023-2024 gestart in een ouder deel van het hoofdgebouw in Vlissingen. Uit gesprekken met studenten blijkt dat dit niet als ideaal wordt gezien. Het is niet passend voor de verschillende leeractiviteiten. Studenten en ook docenten hebben duidelijk een wens voor meer lichte ruimtes die geschikt zijn voor onderlinge ontmoeting tussen studenten en

docenten. Het management is op de hoogte, werkt aan korte termijn verbeteringen en een goede oplossing voor de langere termijn die past bij het karakter van de Ad-opleiding.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding werkt volgens de kaders van het HZ-toetsbeleid met richtlijnen voor leerwegaafhankelijk toetsen bij flexibele deeltijdopleidingen. Er is aandacht voor formatieve tussentijdse toetsing waarbij een sterke feedbackcultuur wordt gehanteerd die het leertraject van de student goed ondersteunt. Voor de summatieve toetsing per leeruitkomst wordt gewerkt met portfoliotoetsing en criterium gerichte interviews. Procedures en beoordelingsformulieren worden daarbij consequent gehanteerd en ingevuld.

In het kader van de beheersing van de toetsdruk bij studenten en docenten is het panel positief over de acties om de student verantwoordelijkheid te geven voor het eigen leerproces en het vragen van feedback. Ook het initiatief om studenten gericht en meer gevarieerd de bewijsstukken te laten kiezen krijgt ondersteuning van het panel onder het motto: niet het vele is goed, maar het goede is veel waard. De borging van de toetskwaliteit is duidelijk georganiseerd.

Onderbouwing

Toetssysteem of -beleid

De opleiding heeft een duidelijk toetsbeleid en -systeem gericht op leerwegaafhankelijk toetsen voor flexibele deeltijdopleidingen. Studenten kunnen leeruitkomsten aantonen via bronnen en leeractiviteiten in de eigen leeromgeving, in de praktijk en het onderwijs. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de variatie in persoonlijke leerwegen en -activiteiten in verschillende beroepscontexten.

De opleiding toetst volgens het HZ-brede toetsbeleid. Dit geeft kaders voor de gebruikte toetsvormen: portfolio en criteriumgericht interview (CGI). In de digitale HZ Learn-omgeving zijn de leeruitkomsten uitgewerkt via beoordelingsformulieren met rubrics en beoordelingscriteria naar de vereiste kennis, vaardigheden en houding. Uit documentatie en gesprekken constateert het panel dat de opleiding structureel werkt aan de verduidelijking van de leeruitkomsten in beoordelingsformulieren met indicatoren en rubrics. Deze zijn vooraf beschikbaar voor studenten, zodat zij ook weten wat er wordt verwacht. Dat versterkt de transparantie, validiteit en betrouwbaarheid bij de toetsing.

De meeste toetsing gebeurt via een portfolio-toets. Deze wordt in de leerlijn professionele ontwikkeling, bij het afstuderen en twee andere leeruitkomsten aangevuld met een CGI. In het portfolio toont de student met bewijzen, reflectie en argumentatie aan waarom een leeruitkomst is behaald. Bij iedere leeruitkomst moet feedback van de praktijkbegeleider zijn opgenomen. De praktijkbegeleider heeft een adviserende rol bij de beoordeling van Professionele Ontwikkeling 1 en 2. Bij het CGI wordt vooraf het portfolio gescreend, waarbij bewijsstukken moeten voldoen aan de VRAAK-criteria (Variatie, Relevantie, Authenticiteit, Actualiteit en Kwaliteit). Bij een 'go' wordt het CGI ingepland. Na het CGI ontvangt de student een beoordeling, inclusief feedback op de aangetoonde ontwikkeling en de kwaliteit van het portfolio. Het panel vindt het positief dat daarbij in het bijzonder wordt gelet op de schrijfvaardigheid en de toepassing van APA-richtlijnen voor literatuurverwijzing.

Studenten doorlopen tussentijds, bij de ontwikkeling naar een leeruitkomst, formatieve toetsing. Daarbij wordt bepaald waar de student staat in het leerproces (feedback) en wat er nog nodig is om de leeruitkomst te behalen (feedforward). In het *Opleidingsdocument* is duidelijk beschreven hoe deze processen verlopen en wie daarbij actoren zijn. In de leerlijn Professionele Ontwikkeling leren studenten hoe ze feedup, feedback en feedforward van docenten, praktijk en medestudenten kunnen vragen en inzetten ter ondersteuning van hun leerproces.

Het docententeam werkt sinds de invoering van het toetsbeleid aan de invoering en de vormgeving van het toetsbeleid. Uit de gesprekken met docent/examinatoren en de studenten wordt het beeld van formatief en leerwegonafhankelijk toetsen bevestigd. De formatieve toetsing en de rol van feedback/feedforward worden duidelijk herkend, ingezet en gezien/ervaren. De formatieve toetsen ondersteunen en sturen het leerproces van de student. Het vragen en verwerken van feedback is een standaard onderdeel in de beoordeling, in combinatie met reflectie op het eigen handelen van de student. Het panel complimenteert de opleiding met de wijze waarop de feedbackcyclus een centrale rol heeft binnen de leerprocessen. Daarbij is het positief dat de verantwoordelijkheid voor het vragen van feedback bij de student is belegd. Dat maakt de student eigenaar van het eigen leerproces en zet de student in de rol van actor. In de leerlijn Professionele Ontwikkeling en tijdens de bijeenkomsten met studiebegeleiders worden studenten daar gaandeweg toe opgeleid. Hoe verder studenten in de studie vorderen, hoe meer zelfstandigheid er van hen wordt gevraagd.

Verzilveren van eerdere werkervaring

In 2021 is de aanbeveling gegeven om de mogelijkheden te verbeteren om eerder opgedane kennis en werkervaring te verzilveren via vrijstellingen. Het panel constateert dat de opleiding daar gericht opvolging aan heeft gegeven. De herziening van de leeruitkomsten en de 'open' formulering van de indicatoren en rubrics dragen hier positief aan bij. Studenten hebben ruimte om eigen (werk)ervaring in te passen om de beheersing van beroepscompetenties aan te tonen. Dit wordt gebruikt om beheersing op onderdelen van rubrics aan te tonen. Het aantonen van een gehele leeruitkomst wordt meestal nog niet gehaald. Het panel moedigt de opleiding aan hierin door te ontwikkelen.

Er is vrijheid om de bewijsvorm passend te maken bij de eigen context, wat bevorderend werkt voor het gevoel van autonomie, authenticiteit en zelfvertrouwen bij de student.

Toetsuitvoering

Het panel constateert uit inzage van het toetsmateriaal uit beide studie jaren, inclusief de geselecteerde afstudeerbeoordelingen, dat er bij het portfolio en bij het CGI beoordelingsformulieren worden gebruikt met een vaste opzet. Studenten raken daarmee gewend aan de wijze van beoordeling. De gevraagde gedragsindicatoren zijn voor studenten helder. Zij worden goed geïnformeerd over welke kennis, houding en vaardigheden zij moeten kunnen aantonen.

Het panel is positief over de toetsuitvoering. De portfoliotoets is een mooie vorm voor een student om bewijsmaterialen te verzamelen vanuit de verschillende leerwegen, beroepscontexten en activiteiten. Voor deelname aan een toets, heeft de student inhoudelijke vragen kunnen stellen aan medestudenten en docenten en dit zorgt ervoor dat studenten vertrouwen opbouwen voor de uiteindelijke toets, zo blijkt uit het gesprek met de studenten.

Bij zowel de portfolio- als de CGI-toets blijkt uit de formulieren dat de examinatoren eerst individueel hun beoordeling en feedback noteren. De eindbeoordelingen zijn door beide examinatoren gezamenlijk opgesteld. Het panel ziet een consequente aanpak en invulling van de formulieren. Positief punt is de rijke en gerichte narratieve feedback die examinatoren vaak uitgebreid noteren. Dit maakt de beoordeling navolgbaar en het levert de gewenste feedforward voor studenten. Uit gesprekken blijkt dat examinatoren daar geregeld op kalibreren.

Het panel ziet dat portfolio's vaak nog zijn opgebouwd uit geschreven verslagen, vaak omvangrijk. De opleiding signaleert dit zelf ook en zet een koers in naar meer gevarieerde bewijsvoering en minder omvangrijke verslagen door een maximumomvang voor portfolio's te formuleren. Enerzijds is dit om beter aan te sluiten op de praktijkleeromgeving en anderzijds om de werkdruk voor studenten en docenten in te perken. Studenten moeten bewuster keuzes maken bij het opnemen van bewijsstukken en gericht reflecteren. Het panel steunt de opleiding in deze beweging, immers niet het 'vele is goed', maar 'het goede is veel waard'. Eerste ontwikkelingen laten zien dat studenten creatievere en authentieke bewijsstukken indienen, zoals video- en audio-opnamen, gespreksverslagen, opnamen van feedbackgesprekken, handelingsplannen, schriftelijke communicatie en foto's. Het panel moedigt de opleiding aan dit door te zetten en studenten succesvolle voorbeelden te tonen uit vorige cohorten ter stimulans. Daarbij kan de opleiding de eindbeoordeling en feedback nog meer richten op het ontwikkelproces en minder op ieder product afzonderlijk.

In de beoordelingsformulieren kan per indicator feedback worden genoteerd, naast algemene feedback. Docenten willen rijke feedback en feedforward leveren om het leerproces van de student te steunen en sturen. Het panel geeft de docenten daar een compliment voor, want ze maken dit ook waar in de toetsen die het panel heeft ingezien.

Toetsing afstuderen

Vanuit de geselecteerde afstudeerdossiers constateert het panel dat portfolio- en CGI-toetsen op afstudeerniveau altijd door twee examinatoren, waarvan een de begeleidend docent, worden uitgevoerd in wisselende koppels. De beoordelingen zijn navolgbaar door consequent gebruik en invulling van de beoordelingsformulieren. De eerste beoordelingen zijn separaat ingevuld per examinator en de eindbeoordelingen zijn gezamenlijk ingevuld. Het panel is ervan overtuigd dat studenten juiste beoordelingen en cijfering ontvangen. De beoordelingen zijn voorzien van een rijke narratieve onderbouwing met persoonlijke gerichte feedback en feedforward. Bij het CGI is duidelijk genoteerd welke vragen en onderwerpen welke examinator inbrengt voor het CGI-gesprek. Ook hier wordt duidelijk onderbouwd hoe men tot de eindbeoordeling komt.

Toetsborging

Het panel constateert dat de opleiding de borging van de toetsing op verschillende niveaus heeft ingericht. Op docent-examinatorniveau is er per leeruitkomst kalibratieoverleg tussen examinatoren, zowel vooraf, tussentijds als achteraf. Dat maakt dat docenten vaak overeenstemmen in de interpretatie en beoordeling van indicatoren. Op een overkoepelend niveau wordt dit nog verder aangescherpt door het in de dekkingsmatrix op te nemen. Dit past bij een advies van de toetscommissie.

Sinds 2021 zijn de rollen van docent en examinator gescheiden om onafhankelijke beoordeling te garanderen. Dat heeft geleid tot een waardevol teambreed inzicht in het onderwijs- en

toetsprogramma en meer uniformiteit in de toetsuitvoering. Vanwege de hoge werklast is dit in 2023-2024 weer afgeschaald en beoordelen docenten weer de eigen vakken. Positief daarbij is, dat de docent zelf weer meer direct inzicht verkrijgt in het effect van de onderwijsactiviteiten en hoe studenten presteren. Uit gesprekken constateert het panel dat de docenten elkaar tussentijds en tijdens teamoverleg opzoeken en proactief optrekken als er vraagpunten zijn over de toetskwaliteit.

De kwaliteit van examinatoren wordt geborgd doordat nieuwe docenten de BasisKwalificatie Examinering (BKE) moeten behalen voordat ze zelfstandig als examinator mogen optreden en toetsresultaten kunnen vaststellen. Twee docenten zijn daarmee bezig; overige docenten hebben de BKE en twee ook de Senior-KE.

Het panel is positief over de rol van de HZ-toetscommissie en de domeinbrede deexamencommissie in de borging van de toetskwaliteit. De examencommissie heeft een borgende rol, checkt formeel het HZ-toetsbeleid en voert reviews uit op afstudeerdossiers. De toetscommissie checkt het toetsprogramma, controleert achteraf of de stappen van het toetsproces goed zijn doorlopen en of de toetsen op orde zijn qua validiteit, betrouwbaarheid, navolgbaarheid en niveau. Uit verslagen en notulen blijkt dat de commissies hun rollen goed vervullen. De toetscommissie heeft in 2023 een audit uitgevoerd op de toetsing van zes leeruitkomsten en geeft daar ook een compliment voor de formatieve toetsing en de uitgebreide feedbackcultuur. De toetscommissie geeft daarnaast ook adviezen, bijvoorbeeld de aandacht voor het vergroten van de variatie aan toetsvormen en bewijzen in het portfolio of verduidelijking van de koppeling van de leeruitkomsten aan de te beheersen competenties. Dit laatste is opgepakt via de dekkingsmatrix. In gesprekken wordt bevestigd dat de opleiding deze adviezen gericht oppakt. Het panel herkent dit in de toets- en afstudeerdossiers.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De afstudeerdossiers laten een hoog niveau zien qua vakinhoud, onderzoeks- en schrijfvaardigheden. De beoogde leerresultaten worden ruim behaald. De opleiding zet al een koers in om gericht bij te sturen en de studenten niet te overvragen. Qua onderzoek wordt er meer aangestuurd op aandacht voor de onderzoekende houding, probleemoplossend vermogen en meer variatie in de bewijsstukken in de portfolio's. Het panel vindt dit terecht, passend voor het Ad-niveau en moedigt de opleiding aan om dat door te ontwikkelen naar praktijkgericht probleemoplossend vermogen in combinatie met een praktijkgerichte focus. Dat sluit beter aan bij wat er in het beroepenveld wordt gevraagd van de PEP. Afgestudeerden zijn succesvol in het werkveld en in vervolgstudies.

Onderbouwing

Afstudeeropzet

Het afstudeerprogramma (20 EC) bestaat uit drie leeruitkomsten die de PEP-beroepsrollen en het Ad-niveau weerspiegelen:

- a. Professionele ontwikkeling 2, 5 EC;
- b. Ontwikkelen van onderzoekend vermogen, 7 EC;
- c. Uitvoeren van praktijkonderzoek, 8 EC.

Vanaf de start in 2018 waren onderzoekslessen opgezet samen met het lectoraat. Dat resulteerde in een te sterk academisch inkleuring. Sinds de visitatie in 2021 is meer focus gelegd op het ontwikkelen van een onderzoekende houding en probleemoplossend vermogen. Dit vraagt nog verdere doorontwikkeling. Beoordelingen zijn meer gericht op het kunnen signaleren en oplossen van relevante praktijkvraagstukken in samenwerking met de praktijk. Het panel juicht dit toe.

Producten van afgestudeerden

Het panel heeft uit de afstudeerlijsten vijftien Ad-PEP afstudeerdossiers opgevraagd, verdeeld naar rato van de cijferverdeling. In overleg is gekozen om afstudeerwerken uit het laatste cohort te selecteren om een goed actueel beeld te verkrijgen van de afstudeerprocedures en het bereikte eindniveau.

Het panel is van mening dat de afstudeerdossiers ruim voldoen aan het te realiseren Ad-niveau en passend zijn voor het beroepenveld van de PEP. Veel werkstukken laten een hoog niveau (academisch en schrijfvaardigheden) zien en zijn vaak omvangrijk in de verantwoordingsrapportages. Dit zijn punten die de opleiding zelf signaleert en ook gericht adresseert (zie eerdere standaarden).

Het panel vindt de eindwerkstukken duidelijk beroepsgericht, bijvoorbeeld gericht op

- taalstimulering van meertalige van peuters met niet-Nederlandse ouders;
- pedagogische ondersteuning van ouders bij tussenschoolse opvang;
- het verbeteren van prikkelreductie in de klas;

- bewustwording van kinderen over het effect van hun sociale gedrag en hoe zij hun sociale gedrag positief kunnen inzetten.

Het panel vindt het knap dat de opleiding de mbo-instromers naar het gewenste en zelfs hogere niveau krijgt. Uit de afstudeerdossiers is duidelijk dat de studenten veel hebben geleerd, zowel qua vakinhoud alsook qua houding en denkvermogen.

Om goed op koers te blijven wat betreft het gewenste Ad-niveau en de aandacht voor flexibilisering kalibreert de opleiding de eindwerken en beoordelingen regelmatig met de Ad-opleiding Health & Social Work van HZ. Extern is er gekalibreerd met de Ad-PEP opleiding van de Hogeschool Rotterdam. Uit deze vergelijking blijkt dat het schrijfniveau van de eigen studenten hoog is en dat de rijke feedbackcultuur onderscheidend is. Met de Ad-HSW wordt in 2023-2024 gewerkt aan een gezamenlijke leeruitkomst voor de onderzoekende houding in een Ad-opleiding.

Functioneren afgestudeerden

Ad-PEP-alumni stromen na de studie door naar een bacheloropleiding of vervullen passende PEP-functies in het werkveld. De studenten kunnen doorstromen naar de bachelors Pedagogiek (nu drie succesvol), Social Work (twee succesvol) of Leraar Basisonderwijs (extra jaar studietijd, vier succesvol behaald). De opleiding ziet bij de start van de Ad-PEP-opleiding meer belangstelling voor doorstroming naar de bachelor en onderzoekt of de ervaren studiedruk studenten doet twifelen over de doorstroming.

Ad-PEP studenten en alumni geven in gesprek met het panel aan dat zij een sterke ontwikkeling doormaken tijdens de Ad-PEP, zowel in de breedte (meer interdisciplinair) als in de diepte (het meer kunnen onderbouwen van het handelen vanuit opgedane kennis). Studenten waarderen verkregen nieuwe vaardigheden als coachen, begeleiden, samenwerken en oplossingsgericht werken. Ook werkveldvertegenwoordigers ervaren een andere blik en houding, waarbij vanuit theorie meer naar de praktijk wordt gekeken om het handelen op de werkvloer te verbeteren.

Alumni vinden de opleiding goed aansluiten op de beroepspraktijk. Uitdaging ligt in het erkend krijgen van Ad-PEP-functies binnen het functiehuis van onderwijs-, opvang- en zorginstellingen zodat de alumni een passend loon kunnen verkrijgen.

De opleiding houdt contact met alumni onder andere voor het meewerken aan onderwijsactiviteiten. In het kader van een leven lang ontwikkelen overweegt de opleiding de mogelijkheid om verdiepende didactische of pedagogische scholing aan te bieden.

Eindoordeel over de opleiding

	AD PEP
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande Associate degree Pedagogische Educatief Professional van HZ University of Applied Sciences als **positief**.

Aanbevelingen

Ter ondersteuning en bevordering van de verdere ontwikkeling van de Ad-PEP komt het panel tot de volgende aanbevelingen:

Standaard 3

Beperk de kwantiteit/omvang van studentproducten en van de feedback van docenten om studeerbaarheid en werkdruk hanteerbaar te houden.

Standaard 4 en 2

Stel onderzoek en onderzoeksvaardigheden minder centraal en concentreer nog meer op het onderzoekend vermogen.

Versterk de keuzemogelijkheden voor de student. Biedt breed keuzemogelijkheden, ook sectoroverstijgend, die verdieping geven aan met name het primaire proces in de betreffende sectoren.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma visitatie Ad PEP, maandag 19 februari 11.30-16.30 uur

Tijd	Programma	Deelnemers
11:30	Kennismakingslunch	Allen
12:00 - 12:15	Welkom en introductie / presentatie laatste stand van zaken	Kerndocent, interim opleidingscoördinator Lid Curriculumcommissie Student
12:15 - 13:00	Gesprek docenten	Zeven docenten / Studieloopbaancoaches, waarvan 1 ook lid Programmacommissie 1 ook lid Curriculumcommissie
13:00 - 13:45	Gesprek studenten	Vier studenten: 2 uit leerjaar 1 en 2 uit leerjaar 2, met verdeling werkvelden opvang en educatie
13:45 - 14:00	Pauze	
14:00 - 14.45	Gesprek borging	Kerndocent, interim opleidingscoördinator Voorzitter en Lid Deel-Examencommissie Twee leden Curriculumcommissie Lid Toetscommissie
14.45 - 15:30	Gesprek werkveld & alumni	Alumna/werkveld: KOW–kinderopvang Werkveld: Albero - onderwijs Werkveld: Kibeo - kinderopvang Alumna KOW Alumna KOW
15:30 - 16:00	Gesprek management	Kerndocent, interim opleidingscoördinator Domeindirecteur Health Education and Wellbeing Directeur Deeltijdacademie
16:00 - 16:30	Paneloverleg	
16:30	Terugkoppeling	

2. Bestudeerde documenten

Verplichte documenten

Update-notitie ten behoeve van Beperkte Opleidingsbeoordeling 2024, Ad-PEP – Deeltijd
Opleidingsdocument Ad PEP 2023
Uitvoeringsregeling Ad PEP deeltijd, 2023-2024
Landelijk opleidingsprofiel Ad-PEP, 2023
Jaarverslag examencommissie 2022
OER HZ, Experiment Leeruitkomsten, Ad deeltijd/duaal, 2023-2024
Expertisematrix docententeam Ad PEP
Selectie vijftien afstudeerdossiers: naar rato van de aantallen studenten zijn vijf dossiers geselecteerd die waren gericht op het werkveld Opvang en tien dossiers gericht op het werkveld Onderwijs.
Inzage selectie onderwijs- en toetsmateriaal via HZ Learn omgeving

Verder aangeleverde ondersteunende documenten ter onderbouwing

Zelfevaluatie rapport tvb visitatie 2021 binnen het Experiment Leeruitkomsten
NQA rapport visitatiebeoordeling (juni 2021) en verslag ontwikkelgesprek (feb 2022)
Blauwdruk flexibel deeltijdonderwijs
Flexibel deeltijdonderwijs – Ontwerpdocument opleiding PPKE (2021)
Dekkingsmatrix Ad-PEP 2023-2024
Jaarplan PEP 2023-2024
Praktijkbegeleidersgids Ad PEP 2023-2024
HZ Toetsbeleid
Bij-de-tijds-Afstuderen, HZ afstudeerbeleid, mei 2018
Beschrijving niveau 5 NL, 2022
De plaats van de onderzoekende houding in de leerresultaten van de Ad opleidingen, handreiking onderzoekende houding op niveau 5, Hogeschool Rotterdam en NHL Stenden
Literatuurlijsten PEP en Pedagogiek jaar 1 en PEP jaar 2, 2023-2024

Bijlage 3: Schematisch overzicht programma van leeruitkomsten³

Curriculum studiejaar 1		LU00405 Professionele ontwikkeling 1 (5 EC)
Onderwijsperiode 1	LU00226 Het kind en zijn ontwikkeling (13 EC)	
Onderwijsperiode 2	LU00227 Spelen & communiceren met jeugdigen (14 EC)	
Onderwijsperiode 3	LU00228 Methodisch handelen in het netwerk van een jeugdige (14 EC)	
Onderwijsperiode 4	LU00355 Talent in een leerrijke omgeving (14 EC)	

Curriculum studiejaar 2		LU00406 Professionele ontwikkeling 2 (5 EC)
Onderwijsperiode 1	LU00243 Leer- en gedragsproblemen (10 EC)	
	LU00242 Coachen en begeleiden (4 EC)	
Onderwijsperiode 2	LU00408 Oplossingsgericht werken aan ontwikkeling (5 EC)	
	LU00407 Samenwerken met het netwerk (9EC)	
Onderwijsperiode 3	LU00360 Handelen volgens juridische kaders (7 EC)	
	LU00236 Ontwikkelen van onderzoekend vermogen (7 EC)	
Onderwijsperiode 4	LU00359 Preventief voorlichten (5 EC)	
	LU00356 Uitvoeren van praktijkonderzoek (8 EC)	

De HZ-leerlijnen op het gebied van Nederlands, het leren leren en HZ Personality zijn verweven in het programma van de leeruitkomsten 'Professionele ontwikkeling 1 en 2'. De leerlijn Onderzoeksvaardigheden is onderdeel binnen de leeruitkomsten 'Ontwikkelen van onderzoekend vermogen' en 'Uitvoeren van praktijkonderzoek'.

³ De Leeruitkomsten in licht blauw worden gevolgd door PEP- en Pedagogiek-studenten.